

l'antiga Ragusa, perla de l'Adriàtic, va ser declarada patrimoni de la humanitat per la UNESCO l'any 1979. Això no va impedir que els anys 1991 i 1992, la marina sèrbia la bombardegés i la deixés feta a miques.

Ser declarat patrimoni de la humanitat per la UNESCO, és un reconeixement internacional important, però no assegura res, i encara menys quan s'és patrimoni immaterial. Felicitem-nos per la declaració, utilitzem-la, però sobretot pensem que les nostres tradicions, sem nosaltres que les hem de protegir i desenvolupar. Penseu que els enemics de les mateixes no tenen els canons dels vaixells serbis, però poden fer tant de mal com ells.

Unes tradicions com els castells o com els correfocs, només se poden entendre en un context cultural determinat, amb una concepció determinada del risc, i en definitiva amb una forma de viure i entendre el món, i també – per què no dir-ho – amb una llengua ; per exemple és molt difícil d'imaginar la traducció de mots com enxaneta, el carro gros, carregar, pinya, fer llenya, manilles, acotxador o com el mateix nom de castells, que hem vist traduir de totes les maneres possibles («tours humaines», «châteaux»...), que només fan que prostituir la idea mateixa dels castells.

Siguem per tant molt prudents, alegrem-nos de la declaració patrimonial, felicitem-nos de la projecció internacional de les nostres tradicions... però sapiguem mantenir-les en el seu context en el líquid amniòtic de la llengua que els ha vist néixer. Fer castells, com fer correfocs, com hauria d'haver sigut (i malauradament no ho ha estat) el fet de ballar sardanes, ha de ser entès també com una forma de defensa de la cultura i de la llengua catalanes. És evident que totes aquestes tradicions, gràcies al seu caràcter lúdic, tenen la virtut de representar forts elements d'integració per a gent que no són catalans, o per catalans que han perdut la seva llengua. Per a tota aquesta gent no ha de ser un obstacle per viure aquesta cultura i per familiaritzar-se amb la llengua, al contrari ha de representar un avantatge per a ells i per la nostra cultura, que és

una cultura d'acollida.

No escolteu el cant de les sirenes dels qui diuen «en francès tindríem més gent». Per fer què?
Per deixar de ser nosaltres mateixos?

Josep C. Serra